

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Θεολογική Σχολή
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Το Καινοδιαθηκικό πλαίσιο ασκήσεως του Ποιμαντικού Έργου της Εκκλησίας στο βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Κ. ΜΠΟΛΤΕΤΣΟΣ
(Α.Μ. 98502)

Συμβουλευτική Επιτροπή:

- 1. Καθηγητής Αλέξανδρος Σταυρόπουλος (επιβλέπων)*
- 2. Καθηγητής Παναγιώτης Χριστινάκης*
- 3. Επίκ. Καθηγητής Χρήστος Καρακόλης*

ΑΘΗΝΑ 2012

Το βιβλίο των «Πράξεων των Αποστόλων» καταγράφει την απαρχή της Ιστορίας της «εν χρόνω και τόπω» ιδρύσεως της Εκκλησίας του Χριστού και συνεπώς την αρχή των αναφορών της Καινής Διαθήκης στην άσκηση του κατ' εξοχήν ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας από τους μαθητές του Κυρίου. Για το λόγο αυτό παρατίθενται στην εργασία αυτή αναλυτικώς τα χωρία από το Βιβλίο των Πράξεων, ώστε να αποτυπώνεται η καινοδιαθηκική εικόνα και να απαντώνται τα μεθοδολογικά ερωτήματα με ποιμαντικό τρόπο.

Επιγραμματικά, μπορούμε να πούμε πως το θέμα της διατριβής περιστρέφεται γύρω από το βασικό και ουσιαστικό ερώτημα: *Υπάρχουν στις Πράξεις των Αποστόλων σαφείς απαντήσεις στα ποιμαντικά Ερωτήματα, ή πιο απλά: Περιέχουν οι Πράξεις των Αποστόλων Ποιμαντική Θεολογία;*

Δομή και Περιεχόμενο

Στήν **Εισαγωγή** (σ. 10-21) υπογραμμίζεται πρώτα η αξία της έρευνας της Καινής Διαθήκης και ιδιαίτερος του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων, και τονίζεται η συμβολή της Ποιμαντικής στη φανέρωση των θησαυρών της πίστεως και μάλιστα μέσα από τη βιβλική θεολογία. Επισημαίνεται η αξία της έπιλογής του θέματός στην προσέγγιση της Ορθόδοξης Ποιμαντικής Μεθοδολογίας, καταδεικνύεται η κομβικότητα των διηγήσεων των Πράξεων στην ανάπτυξη του θέματός του και προϋδεάζεται η μεθοδολογική αξία των βασικών ερωτημάτων, βάσει των οποίων κατανέμεται τό άγιογραφικό ύλικό. Υπογραμμίζεται εισαγωγικά η ιδιαίτερη αξία της ανάδειξης και έπεξεργασίας των πρώιμων ποιμαντικών προβλημάτων, όπως αυτά ένυπάρχουν στό ί. κείμενο των Πράξεων καθώς και του ρόλου πού διαδραματίζουν αυτά, ως τμήματα του «ποιμαντικού όπλοστασίου» της Εκκλησίας, για την αντιμετώπιση και των σύγχρονων ποιμαντικών θεμάτων. Στή συνέχεια μνημονεύονται οί βασικές πηγές και η έπικέντρωση της έρευνας στην αναζήτηση της απάντησης του βασικού έπιστημονικού ερωτήματος της διατριβής.

Στό **Α' ΜΕΡΟΣ** της διατριβής αναπτύσσεται τό θεωρητικό πλαίσιο του θέματος.

Στό **πρώτο κεφάλαιο** (σ.22-67) περιγράφεται η Ποιμαντική από έπιστημονική άποψη, όπως αυτή καταγράφεται μέσα από τούς όρισμούς των θεολόγων (κληρικών και λαϊκών), οί όποιοι, μάλιστα, χωρίζονται, μέ έπιστημονικό κριτήριο την ανάπτυξη της ποιμαντικής θεολογίας, σέ τρεις βασικές περιόδους: α) Στήν περίοδο της Καινής Διαθήκης και των Πατέρων της Έκκλησίας, β) στην περίοδο από την Άπελευθέρωση του 1821 μέχρι τό τέλος της νεότερης ιστορίας της Έλλάδας και γ) στην περίοδο πού καλύπτει τά χρόνια από τό 1951 μέχρι σήμερα. Ειδικότερα στις δύο τελευταίες περιόδους, όπου υπάρχουν αυτόσια και έξειδικευμένα, πιά, συγγράμματα Ποιμαντικής, συλλέγονται, εκτίθενται συστηματικά και αναλύονται τά δεδομένα των όρισμών, πού περιέχονται σέ αυτά τά συγγράμματα και παράλληλα κωδικοποιούνται οί απαντήσεις τους μέ μεθοδολογικά κριτήρια σέ μικρούς εύσύνοπτους πίνακες. Παράλληλα, απεικονίζεται η μετατόπιση του κέντρου βάρους από την ποιμενοκεντρική στην ποιμνιοκεντρική Ποιμαντική και τίθεται τό

ἔρωτημα γιά τόν φορέα ἀσκήσεως Ποιμαντικῆς ἐντός τοῦ πεδίου δράσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνισχύεται τό ὑλικό μέ ἀναφορές στή θέση καί τό περιεχόμενο πού δίδουν οἱ ἐτερόδοξοι στήν Ποιμαντική, παρέχεται μία κατά τό δυνατό πληρέστερη εἰκόνα στό θεωρητικό μέρος, πού ἀσχολεῖται μέ τόν ὀρισμό τῆς Ποιμαντικῆς, ὡς θεολογίας καί ὡς πράξης. Στά ἐπιλογικά τοῦ κεφαλαίου τονίζεται ἡ σύνδεση τῆς Ποιμαντικῆς μέ τούς ὑπόλοιπους κλάδους καί τά γνωστικά ἀντικείμενα τῆς Θεολογίας, ὥστε στή συνέχεια νά γίνει ἡ ἀναγκαία συσχέτιση μέ τήν Καινή Διαθήκη.

Κατά συνέπεια, στό **δεύτερο κεφάλαιο** (σ.68-94) δίδονται εἰσαγωγικῶς τά κεντρικά χαρακτηριστικά τοῦ ὑπό ἐξέταση Βιβλίου τῶν Πράξεων, ὥστε νά γίνει ἐφικτή ἡ ἀνάλυσή του καί ἡ παρουσίασή του ὑπό τήν ἀπαραίτητη ποιμαντική σκοπιά. Βάσει τῶν ἐρωτημάτων: *ποιός, ποιόν, ποῦ, πῶς, πότε, γιατί, σέ τί καί πρός τί*, καί τῶν ἐννοιολογικῶν πλαισίων, πού αὐτά περιχαράκωνουν, παρέχονται τά ἀπαιτούμενα καινοδιαθηκικά εἰσαγωγικά στοιχεῖα τῶν Πράξεων.

Στό **τρίτο κεφάλαιο** (σ.95-117) προτείνονται καί ἀναλύονται λεπτομερῶς οἱ ἀρχές καί ἡ μέθοδος τῆς ἔρευνας, καθῶς καί ἡ φιλοσοφία τῆς μεθόδου πού ἐπιλέχθηκε γιά τήν ἀρτιότερη παρουσίαση τῆς δομῆς καί τῶν δεδομένων τῆς ἐργασίας. Παρατίθενται, λοιπόν, οἱ ἐπιστημονικές μέθοδοι πού ἀξιοποιήθηκαν: ἡ ἀνάλυση τοῦ περιεχομένου καί ἡ ἱστορική μέθοδος. Στή συνέχεια παρατίθενται τά βασικά ἐρευνητικά τοῦ ἐρωτήματα, τά ὁποῖα ἀπαιτοῦνται γιά τήν ὀρθότερη πραγμάτευση τοῦ θέματός του. Ἀφιερώνει εἰδικό ὑποκεφάλαιο στήν ἀνάδειξη τῆς ἀξίας τῶν βασικῶν μεθοδολογικῶν ἐρωτημάτων κάνοντας μία εὐρεῖα ἀναφορά σέ παρόμοιες πρακτικές τόσο στό χῶρο τῆς θεολογίας, ὅσο καί σέ ἄλλα ἐπιστημονικά ἀντικείμενα.

Στό **Β' ΜΕΡΟΣ** τῆς διατριβῆς παρατίθενται καί ἀναπτύσσονται τά εὐρήματα τῆς ἔρευνας τοῦ θέματος καί ἡ κατά περίπτωση ἀνάλυση καί ἐρμηνεῖα τους.

Στό **τέταρτο κεφάλαιο** (σ.118-253) παρατίθενται καί ἀναλύονται ποιμαντικά ὅλα τά σχετικά δεδομένα καί στοιχεῖα, πού προκύπτουν μέσα ἀπό τήν ἀναλυτική ἐπεξεργασία τῶν χωρίων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ἔτσι, μέσα στίς ἐπόμενες ὀκτώ ἐνότητες τοῦ κεφαλαίου παρουσιάζονται ἀναλυτικά οἱ ἀπαντήσεις τῶν Πράξεων στά ἰσάριθμα ὀκτώ βασικά μεθοδολογικά ἐρωτήματα τῆς ἔρευνας. Τό ὑλικό πού συγκεντρώθηκε εἶναι πλούσιο καί ἐκτεταμένο. Μέσα ἀπό τίς ἐνότητες *Ποιός (ποιμαίνει) καί ὡς τί, Ποιόν, Ποῦ, Πῶς κ.λπ.* παρουσιάζεται τό σύνολο τοῦ ὑλικοῦ, μέ τίς κατά περίπτωση κατηγορίες καί ὑποκατηγορίες του καθῶς καί μέ τίς ποιμαντικές συνέπειες καί τά ποιμαντικά σχόλια, ὅπως προκύπτουν ἀπό τήν ποιμαντική ματιὰ τοῦ ὑποψηφίου ἀλλά καί τίς ἀπαιτήσεις τῶν ἱερῶν κειμένων.

Στό **πέμπτο κεφάλαιο** (σ.254-289), τέλος, ἀναλύονται τά Ποιμαντικά Προβλήματα, πού προβάλλονται μέσα ἀπό τίς διηγήσεις τῶν Πράξεων. Τά προβλήματα αὐτά, σέ συνάρτηση μέ τίς λύσεις πού κατά περίπτωση δόθηκαν, συναποτελοῦν, μία ἐξαιρετικά σημαντική ἐνότητα γιά τήν ἀναζήτηση ποιμαντικῶν ἀρχῶν καί τρόπων (τακτικῶν) στό πλαίσιο τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὡς πρός τήν ἀσκηση τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, καθῶς μάλιστα φανερώνουν πολλές φορές καί τίς

μακροπρόθεσμες συνέπειες για τή ζωή και τή γενικότερη ποιμαντική πράξη τής Εκκλησίας. Τά ποιμαντικά προβλήματα ύποδιαίρονται, μάλιστα, και ταξινομούνται από τόν ύποψήφιο, σέ τρεῖς βασικές ομάδες. Σέ αὐτά πού παρουσιάστηκαν: α) κατά τήν άσκησι τής Ποιμαντικῆς (θετική ποιμαντική), β) από τή μή δυνατότητα άσκησι Ποιμαντικῆς (οὐδέτερη ποιμαντική) και γ) από τήν άσκησι τής Άντιποιμαντικῆς (άρνητική ποιμαντική).

Η έρευνα καταλήγει στά **Συμπεράσματα** (σ.290-313), στά όποια δίδεται σαφής άπάντησι στή σκοποθεσία τής έργασίας, όπως διατυπώνεται στήν Εισαγωγή. Επιγραμματικά, λοιπόν, η ερευνητική εργασία αποτελεί μία συστηματική προσέγγισι του βιβλίου των Πράξεων των Αποστόλων, από την πλευρά τής Ποιμαντικῆς Θεολογίας. Με τη συστηματοποίηση των δεδομένων, που προέκυψαν από τα χωρία των Πράξεων, δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιαστούν πληροφορίες και να αναδειχθούν προσεγγίσεις, που αποκαλύπτουν το βαθμό τής ποιμαντικῆς σχέσι των ερευνητικών μας δεδομένων με το, υπό έρευνα, ιερό αντικείμενό μας. Η συστηματοποίηση αυτή ως επιστημονικό στοιχείο επέβαλε την αξιοποίηση των κατάλληλων επιστημονικών μεθόδων επεξεργασίας και τις αρχές ανάλυσι του αιογραφικού υλικού, που υιοθετεί η Θεολογία.

Κεντρικά συμπεράσματα και ουσιώδεις προεκτάσεις στην ποιμαντική θεολογία καταγράφονται στο καταληκτικό κεφάλαιο.

Ακολουθεῖ ή **Βιβλιογραφία** ξένων και έλλήνων συγγραφέων (σ. 314 - 330).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΜΕΡΟΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

- 1.1 Περίοδος Καινής Διαθήκης και Πατέρων της Εκκλησίας.
- 1.2 Περίοδος 1821 (Απελευθέρωση) – 1950 (τέλος νεότερης ιστορίας Ελλάδας)
 - 1.2.1 ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ (Αρχιμ. - Καθηγητής) / 1883
 - 1.2.2 Άγιος ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ (ΚΕΦΑΛΑΣ) (Μητροπολ. Πενταπόλεως) / 1898
 - 1.2.3 ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΣΟΛΩΡΑΣ (Καθηγητής) / 1911
 - 1.2.4 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Αρχιμ.) / 1912
- 1.3 Περίοδος 1951 – σήμερα/2011 (σύγχρονη ελληνική ιστορία)
 - 1.3.1 ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Αρχιμ.) / 1958
 - 1.3.2 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ (Καθηγητής) / 1960
 - 1.3.3 ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Αρχιμ. - Καθηγητής) / 1961
 - 1.3.4 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ (Καθηγητής) / 1963
 - 1.3.5 ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΚΡΗΣ (θεολόγος) / 1967
 - 1.3.6 ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Καθηγητής) / 1970
 - 1.3.7 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΨΑΝΗΣ (Αρχιμ.) / 1976
 - 1.3.8 ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ (Επίσκ. Ανδρούσης-Καθηγητής) / 1976
 - 1.3.9 ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ (Επίσκοπος Αχελώου) / 1980
 - 1.3.10 ΤΙΤΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ (Μητροπολίτης πρ. Παραμυθίας) / 1989
 - 1.3.11 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ (Επίσκοπος Δέρκων) / 1990
 - 1.3.12 ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ (Μητρ. Τυρολόης & Σερεντίου) / 1996
 - 1.3.13 ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ (Πρωτοπρεσβ. - Καθηγητής) / 2001
 - 1.3.14 ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΕΣΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Καθηγητής) / 2003
 - 1.3.15 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Καθηγητής) / 1992 – 2004
 - 1.3.16 ΒΑΡΒΑΡΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Λέκτορας) / 2004
- 1.4 Γενική προσέγγιση στο περιεχόμενο της Ποιμαντικής
 - 1.4.1 Αποτελεί ο Ποιμένας τον αποκλειστικό φορέα Ποιμαντικής;
 - 1.4.2 Ζητήματα Ποιμαντικής Ορολογίας: Ποιμενοκεντρική ή Ποιμνιοκεντρική; - Χριστοκεντρική ή Ανθρωποκεντρική;
 - 1.4.3 Ποιμαντική και Θεία Λατρεία.
- 1.5 Η θέση των ετερόδοξων για τον ορισμό της Ποιμαντικής
 - 1.5.1 ARNOLD F. X., *Serviteurs de la Foi. Les tâches les plus urgentes de la pastorale d'aujourd'hui*, 1957
 - 1.5.2 HILTNER Seward, *Preface to Pastoral Theology*, 1958
 - 1.5.3 RICHARDSON Alan & John BOWDEN (ed.), *The Westminster Dictionary of Christian Theology*, 1983
 - 1.5.4 CAMPBELL Alastair V. (ed.), *A Dictionary of Pastoral Care*, 1987
 - 1.5.5 HUNTER Rodney J., *Dictionary of Pastoral Care and Counseling*, 1990
 - 1.5.6 ATKINSON, David John (ed.), *New Dictionary of Christian Ethics & Pastoral Theology*, 1995
 - 1.5.7 McKIM Donald K., *Westminster, Dictionary of Theological Terms*, 1996
 - 1.5.8 GALLO Luis A., *Religio. Enciclopedia tematica dell' educazione religiosa*, 1998
 - 1.5.9 ELFORD John (R), *The Pastoral Nature of Theology. An Upholding Presence*, 1999

1.5.10 WILKIE Au, The new SCM Dictionary of Christian Spirituality, 2005

1.6 Επιλογικά Κεφαλαίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

2.1 Γενικά εισαγωγικά

2.2 Ο τίτλος των Πράξεων των Αποστόλων.

2.3 Απαντήσεις του βιβλίου των Πράξεων στα γενικότερα μεθοδολογικά ερωτήματα.

2.3.1 Προσέγγιση εκ του υποκειμένου (ΠΟΙΟΣ - ΩΣ ΤΙ)

2.3.2 Προσέγγιση εκ του αντικειμένου (ΠΟΙΟΝ)

2.3.3 Τοπολογική προσέγγιση (ΠΟΥ)

2.3.4 Χρονολογική προσέγγιση (ΠΟΤΕ)

2.3.5 Μεθοδολογική προσέγγιση (ΠΩΣ)

2.3.5.1 Ρητορικά Σχήματα του Λόγου

2.3.5.1.1 Ρητορικά σχήματα (διανοίας) στις Πράξεις Αποστόλων

2.3.6 Αιτιολογική προσέγγιση (ΓΙΑΤΙ)

2.3.7 Θεματολογική προσέγγιση (ΣΕ ΤΙ)

2.3.8 Τελεολογική προσέγγιση (ΠΡΟΣ ΤΙ)

2.4 Η λειτουργικότητα του ανοιχτού επιλόγου

2.5 Ο γενικότερος ποιμαντικός σκοπός του βιβλίου των Πράξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3.1 Η ποιμαντική μέθοδος και μεθοδολογία.

3.2 Η επιστημονική μέθοδος

3.2.1 Η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου.

3.2.1.1 Διαδικασία της ανάλυσης περιεχομένου.

3.3 Η μέθοδος της ιστορικής έρευνας

3.4 Συνδυασμός Μεθόδων

3.5 Τα βασικά ερευνητικά μας ερωτήματα

3.5.1 Η συστηματική αποδελτίωση του κειμένου. Σύστημα κατηγοριών

3.5.2 Η μεθοδολογική αξία των ερωτημάτων μας.

3.5.3 Τα ποιμαντικά ερωτήματα της έρευνάς μας.

Β' ΜΕΡΟΣ - Η ΕΡΕΥΝΑ: ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

4.1 ΠΟΙΟΣ (Ως τι)

4.1.1 Ο ΘΕΟΣ.

4.1.2 Οι ΑΓΓΕΛΟΙ.

4.1.3 Οι ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

4.1.3.1 Οι Απόστολοι.

4.1.3.2 Οι Ποιμαντικές ιδιότητες των Χριστιανών Συνεργατών συνολικά.

4.2 ΠΟΙΟΝ

4.2.1 Τους αναφερόμενους με το όνομά τους.

4.2.2 Διάφορες ομάδες ανθρώπων.

4.2.2.1 Ομάδες μη χριστιανών, σε γενικό και συλλογικό πεδίο.

- 4.2.2.2 Ευρύτατες ομάδες ανθρώπων ή λαούς με αδιευκρίνιστη πίστη.
- 4.2.2.3 Κατηγορίες ανθρώπων με αδιευκρίνιστη την πίστη.
- 4.2.2.4 Κατηγορίες ανθρώπων βαπτισμένων Χριστιανών ή πιστεύσαντες.
- 4.2.3 Ένα ποιμαντικό σχόλιο για δύο ποιμαινόμενους.
- 4.2.4 Ένα ποιμαντικό σχόλιο για τον αριθμό των ποιμαιομένων στις Πράξεις

4.3 ΠΟΥ

- 4.3.1 Σχόλιο στις επιλογές πεδίου ποιμαντικής δράσης του απ. Παύλου.

4.4 ΠΩΣ

- 4.4.1 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (Θεωρητικό Μέρος Διαποίμανσης).

- 4.4.1.1 ΚΗΡΥΓΜΑ και ΔΙΔΑΧΗ.

- 4.4.1.2 ΟΜΙΛΙΕΣ.

- 4.4.1.3 Αναφορές στο ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ του ΚΥΡΙΟΥ (Ποιμαντικές επιδράσεις και επιρροές από τη διδασκαλία και πράξη του Θεανθρώπου Ιησού).

- 4.4.1.3.1 Επίδραση του Κυρίου στο κήρυγμα προς τους Σαμαρείτες.

- 4.4.1.3.2 Επίδραση του Κυρίου στον τρόπο θαυματουργίας.

- 4.4.1.3.3 Επίδραση του Κυρίου στην αντιμετώπιση των ψευδοδιδασκάλων.

- 4.4.1.3.4 Επίδραση στο περιεχόμενο των διηγήσεων.

- 4.4.1.3.5 Μνημόνευση του ονόματος του Κυρίου, με αναφορές από την επίγεια παρουσία.

- 4.4.1.3.6 Μνημόνευση του ανθρωποπαθών χαρακτηριστικών του Θεού και του τιμίου σώματος του Κυρίου.

- 4.4.1.4 Αναφορές στην ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ.

- 4.4.1.5 Αναφορές σε ΘΥΡΑΘΕΝ ΧΩΡΙΑ.

- 4.4.2 ΘΑΥΜΑ (Πρακτικό Μέρος Διαποίμανσης)

- 4.4.2.1 ΤΑ ΙΕΡΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ.

- 4.4.2.2 ΚΛΗΣΗ.

- 4.4.2.2.1 Η Ποιμαντική του Θεού ως εκλογή και ως κλήση.

- 4.4.2.3 ΘΕΙΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ.

- 4.4.2.3.1 Τη γλωσσολαλία.

- 4.4.2.3.2 Την Προφητεία.

- 4.4.2.3.3 Την Θαυματουργία.

- 4.4.2.3.4 Την Προσευχή

- 4.4.2.3.5 Τη Φιλανθρωπία.

- 4.4.2.3.6 Τις Δίκες-Απολογίες και το Μαρτύριο.

- 4.4.2.3.7 Το χάρισμα της Χαράς και της Αγάπης.

- 4.4.2.4 Σχόλιο στις ποιμαντικές μεθόδους της Εκκλησίας.
(Συνάντηση ποιμαντικών κειμένων).

- 4.4.3 Ποιμαντική Εφαρμογή (Πράξεις - Ενέργειες - Δράσεις).

- 4.4.3.1 Οι Ποιμαντικές Επισκέψεις.

- 4.4.3.2 Οι Συμβολικές Πράξεις.

- 4.4.3.3 Οι Συνάξεις και οι Σύνοδοι.

4.5 ΠΟΤΕ (Πόσο)

4.6 ΓΙΑΤΙ

4.7 ΠΡΟΣ ΤΙ

- 4.7.1 Ο ποιμαντικός χρόνος της Σωτηρίας.

- 4.7.2 Μετάνοια και Επιστροφή.

- 4.7.3 Ο Ποιμαντικός σκοπός της Εκκλησίας.

4.8 ΣΕ ΤΙ

- 4.8.1 Θέματα που αναπτύσσονται με βάση τα Πρόσωπα της Αγίας Τριάδος.
- 4.8.2 Οι λειτουργίες του «Ποιμαίνειν» και το αντικείμενο της Ποιμαντικής.
- 4.9 Ποιμαντικές απαντήσεις των Πράξεων σε θεολογικά ζητήματα κατά την άσκηση του έργου της Εκκλησίας σήμερα.
 - 4.9.1 Ως προς το «Ποιος ποιμαίνει».
 - 4.9.2 Ως προς το «Ποιον ποιμαίνει».
 - 4.9.3 Ως προς το «Πώς ποιμαίνει».
 - 4.9.4 Ως προς το «Πού και Πότε ποιμαίνει».
 - 4.9.5 Γενικές παράμετροι της σύγχρονης ποιμαντικής μεθοδολογίας («Προς τι, Γιατί, Σε τι»).
 - 4.9.6 Ποιμαντική αποτίμηση της αγιογραφικής ποιμαντικής πρακτικής στη σύγχρονη εποχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

5.1 Ποιμαντικά Προβλήματα κατά την άσκηση της Ποιμαντικής *(θετική ποιμαντική)*.

- 5.1.1 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 1,20-26.
- 5.1.2 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 5,1-11.
- 5.1.3 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 6,1-6.
- 5.1.4 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 15,1-21.

5.2 Ποιμαντικά Προβλήματα από τη μη δυνατότητα άσκησης Ποιμαντικής *(ουδέτερη ποιμαντική)*.

- 5.2.1 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων (1,6-7).
 - 5.2.2.1 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων (13,50-51).
 - 5.2.2.2 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων (18,5-6).
- 5.2.3 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων (16,6-10).

5.3 Ποιμαντικά Προβλήματα από την άσκηση της Αντιποιμαντικής *(αρνητική ποιμαντική)*.

- 5.3.1 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 8,18-24.
- 5.3.2 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 13,6-11.
- 5.3.3 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 16,16-18.
- 5.3.4 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 19,13-16.
- 5.3.5 Ποιμαντικό Πρόβλημα Πράξεων 20,29-30.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- 1. Η Ποιμαντική.
- 2. Το Καινοδιαθηκικό Πλαίσιο.
- 3. Οι Ποιμαντικές Απαντήσεις.
 - 3.1 ΠΟΙΟΣ (Ως τι) Ποιμαίνει.
 - 3.2 ΠΟΙΟΝ Ποιμαίνει.
 - 3.3 ΠΟΥ Ποιμαίνει.
 - 3.4 ΠΩΣ Ποιμαίνει.
 - 3.5 ΠΟΤΕ (Πόσο) Ποιμαίνει.
 - 3.6 ΓΙΑΤΙ Ποιμαίνει.
 - 3.7 ΠΡΟΣ ΤΙ Ποιμαίνει.

3.8 ΣΕ ΤΙ Ποιμαίνει.

3.9 Ποιμαντικές απαντήσεις στο Σήμερα.

3.10 Ποιμαντικά Σχόλια.

4. Ποιμαντικές Λύσεις από τα Προβλήματα κατά την Άσκηση του Ποιμαντικού Έργου.

4.1 Ποιμαντικά Προβλήματα κατά την άσκηση της Ποιμαντικής.

4.2 Ποιμαντικά Προβλήματα από τη μη δυνατότητα άσκησης Ποιμαντικής.

4.3 Ποιμαντικά Προβλήματα από την άσκηση της Αντιποιμαντικής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ